suscepim⁹ dona tanto grauiora nostra facinora delictaq; reputā tur Et si illa deponere neglexerim⁹ nō negliget aut retardabit vlcionez deus qui est benedcūs in secula seculoꝝ Amen

Sermo duodecim⁹ de iudicō dei cōtra iudeos in iherusalē habitantes.

Edit de⁹ populo iudeoꝝ ciuitatē iherosolomitanā ad inhabitandū. In qua tempore nabuchodonosor regis babilonis tantū excreuerūt iniquitates et execranda mala q̄ de⁹ omnem populuz tradidit in manus inimicoꝝ suoꝝ ⁊ ciuitate debellata omnes vtriusq; sexus iusto iudicio dei captiui ducti sūt in babilonem Neq; ob aliā causam tā graue damnū incurrerūt nisi quia diuina mandata contemnebant erātq; deo celi abhominabiles et exosi. Ad qd̄ clare intelligenduz statui in isto sermone de iudicio dei contra iudeos in iherusalem commorantes loqui. De quo si plenam noticiam habere voluerimus necesse ē vt tria misteria disseram⁹

Primū dicit̄ glorie.
Secundū nequicie
Tercium pene

De gloria ⁊ magnificencia ciuitatis iherusalem

Capitulū primum.

Exaltauit deus gloriam ciuitatis iherosolomitane et fecit illam speciosam et decoram valde ī qua morabantur iudei cum ingenti leticia et quiete. Verumtamē vt sic fuisse demonstrem⁹ tria de ipsa ciuitate cōsideremus

Primo situm
Secundo cultū
Tercio statū

De optimo situ ciuitatis iherusalem

Primo cōsiderem⁹ illius ciuitatis situ. Et de hoc notandū s̄m Rabanuz li. xij. de origine rerum q̄ iherusalem est ciuitas in palestina ī medio iudee posita vmbelicus toci⁹ habitabilis nostre zone. Vnde ezech. v. dicit dn̄s. Ista ē iherusalem quam in medio gentiū situaui. Nyco. de lyra dicit quia sita est in quarto climate terre habitabilis septē climatib⁹ distincte. Est ibi terra fertilis nō modo frugum sed balsamo melle et lacte que in distribucōe terre promissionis data fuit tribui beniamin. dicta ieb⁹ que est iherusalez vt notat̄ Iosue. xviij. et idē fatet̄ Ysi. li. xiiij. ethi. In xv

vero libro asserit q̄ ꝑm iudeos
Sem filius noe quez dicūt mel
chisedech prim⁹ post diluuium
in ficia cōdidit salem vrbē. hāc
postea tenuerūt iebusei ex qui-
bus dicta est iebus. sicqz duo-
bus nominib⁹ copulatis Jeb⁹
et salē dicta ē ihrl m̄. que postea
a salomone iherosolima q̄si ihe
rosolomonia dicta est.

De templo mirabili ihrlm̄.

Ecundo consideremus
illi⁹ ciuitatis cultū. Ibi
equidem a salomōe cō-
structum est templū miro artifi
cio. de quo dicitur Parak. iij. c.
Cepit salomon edificare domuz
domini in iherusalem in monte
moria qui demonstratus fuerat
Dauid patri eius anno quarto
regni sui cepit. Glo. Ihero. sup
illo verbo. Vade in terram visio
nis in hoc monte inquit. obtu
lit abraham holocaustum ꝓ ysa
ac. et glo. sup illo verbo Jacob
Non est hic aliud nisi dom⁹ dei
dicit. in hoc loco creditur iacob
dormiuisse et vidisse angelorūz
visionem in scala p̄uidisseqz tē
plū et dei cultum ibidem futurū
Quātum vero fuerit dom⁹ illa
miranda. patet ex hijs que di-
cuntur. iij. Re. vi. c. Erat ibi cō-
cursus et frequēcia gentiū. Pre
cipue vero ꝑm nicolaū de lyra ex
omni iudea populus ibi confiue
bat in festo pasche siue azimo-
rūm in memoriam liberacionis
de egipto. In festo pentecost es
in memoriam date legis In fe-
sto scenofegie siue tabernaculo
rum in memoria mansionuz in
deserto. hanc donum christus
voluit sua presēcia decorare Ibi
oblatus est quadragesima die
postq̄ natus fuerat ibi inuētus
post triduum in medio doctorū
vt dicitur Luce. ij. c. Ibi doce-
bat. vn̄. xix. dixit Cotidie apd
vos erā docens in templo

Tercio cōsiderem⁹ illius ciui
tatis statum. facta equidem fu-
it ciuitas insignis et regia. Pri-
musqz ibi regnauit Rex Saul
quem Samuel vnxit in regem
Secund⁹ Dauid Terci⁹ Salo-
mon Quartus Roboam Quin
tus Abias. Sextus Asa Septi-
m⁹ Josaphat Octaū⁹ Jorā No
n⁹ Ochozias Decim⁹ Johas Vn
decim⁹ Amasias Duodecimus
Oczias Decim⁹ terci⁹ Johathā
Decim⁹ q̄rtus Agacz Decimus
quintus ezechias Decim⁹ sex-
tus Manasses Decim⁹ septim⁹
Amon Decim⁹ octauus Josias
Decim⁹ non⁹ Joachim Vicesi⁹
Sedechias. Erat g° ciuitas il-
la famosa plēa ꝑplo et diuicijs
erāt ibi ornata edificia alta pa-
lacia et iuuenes robusti et belli
cosi. Sz vt dt Lactāci⁹ li. ij. Tū
maxīe de⁹ ex meōria hoīm elabi
tur cum beneficijs eius fruētes
honorem diuine indulgencie

dare debent. Ideo ꝓpꝶs i hyerosolimoꝝ vt patebit mcrassatis mmis recalcitrauit.

De nequicia populi iudaici ⁊ impietate multa

Capitulum secundum

Vāta fuit iniquitas iudaica populi in iherusalē habitantis inuestigandum est vt sic capiamus q̃ iuste deus populū illū neq̃ tradidit in captiuitatem. Sūt aūt tria que accusant iherosolimoꝝ culpam ⁊ impietatem

Primū ē multiplex offensio.
Secūdū temeraria presūptio
Tertium dura obstinatio

De octo pcās quib9 in iherusalem offendebatur deus

Primū qd accusat et arguit iherosolimorum culpā est multiplex offensio. In mltis nāq̃ nō in vno solo pcō offendebāt deū. Octo tamen erāt inter cetera pcā ꝑncipalia q̃ abūdabāt i illa ūtate.

Primū pdīm dicit negligēcie
Secundū iniusticie
Tertium auaricie
Quartum fraudulencie.
Quintum violencie
Sextum luxurie
Septimum ydolatrie

Octauum irreuerencie

Primū peccatū quod abūdabat in illa ciuitate dicitur negligencia. Sacerdotes nāq̃ nō curabāt de salute subditoꝝ. q̃nymo suo malo exemplo corrūpebant eos et inducebant ad malefacēdum. Hinc Jheremias conquerebatur. x. c. dicens. Stulte egere pastores et deum nō exquisierunt ꝓpterea nō intellexerunt et omnis grex eoꝝ disperfus est ⁊ xxxiiij. c. Jhere. aiebat. Ve pastoribus qui disperdūt et dilacerant gregem pascue mee. Dicit dns Dis cautus o predicator ne ꝓpter ista prelatis detrahas si boni sunt bene erit ipsis. si vero mali iudicet illos deus. Nostra vero nō interest illorum increpare delicta Secundum peccatū qd abundabat in ciuitate iherusalem erat iniusticia. et de hac Jhere. v. ait. Circuite vias iherusalem ⁊ aspicite ⁊ considerate ⁊ querite in plateis eis an inueniatis virum facientem iudicium et querentem fidem. ⁊ infra Causam vidue non iudicauerūt et causam pupilli non direxerūt O quid de nobis dicam. heu heu perijt profecto de terra iusticia timore amore odio ac precio est eiecta. vt dicit. xi. q. ij. c. Quatuor. sed ꝓfecto impletū ē dictū Ysido. qui ait. xi. q. iij. c. Paup Pauper dum nō habet q̃d offerat nō solum audiri ꝓtemnitur

sed reprobatur. Cito violatur auro iusticia nullamque pertime scit reus culpam quam nummis redimere existimat. Et tamen vt dicit Aug⁹. li. iiij. de ciui. dei Amota iusticia quid aliud sunt regna nisi latrocinia. Ideo dicitur. xij. q. ij. ca. Cum deuotissimam. Summum in rebus bonum est iusticiam colere. ac sua cuique iura seruare. ⁊ Arist. v. ethico. ait. Preclarissima virtutum esse videtur iusticia. ⁊ neque hesperus neque lucifer ita admirabilis.

Tercium peccatum quod erat in iherusalem erat auaricia. de qua ihere. vi. ca. sic scribitur A maiori vsque ad minorem omnes student auaricie. et a ꝓpheta vsque ad sacerdotem cuncti faciunt dolum. Hoc tamen tempore nescio quid referam. quando mundus totus auaricie vinculis detinetur. Ob illam etenim multiplicata sunt omnia mala. periuria scilicet ⁊ fraudes deceptiones mendacia odia liuores rancores rapine vsure simonie et similia. Quartum peccatum quod fuit in iherusalem erat fraudulencia. Omnes enim pro maiori parte erant simulati ⁊ ficti astuti callidi et deceptores in omni arte in omni exercicio in omni denique conuersatione sua. Vnde ihere. ix. ca. dicitur. Vnusquisque a proximo suo se custodiat. et in omni fratre suo non habeat fiduciam. quia omnis frater supplantans supplantabitur. et omnis amicus fraudulenter incedit. O quis habet nunc vnum amicum verum. Inquit Ambro. li. iij. de officijs. Facilis vox et communis. tuus sum totus sed paucorum effectus Quintum peccatum iherusalem fuit violencia De hoc dicit ihemie. xxxiiij. ca. Retraxerunt seruos et ancillas suas quos dimiserant liberos ⁊ subiugauerunt in famulos et famulas. Hic dicit nico. de lyra quod exodi vicesimoprimo ca. dictum fuit. Si emeris seruum hebreum sex annis seruiet tibi in anno septimo exeat liber gratis ita quod non poterat vltra teneri nisi vellet remanere. Tempore vero sedechie regis ⁊ ante tenuerant seruos ⁊ ancillas diucius propter auariciam suam. tamen ad monicionem iheremie ⁊ aliorum virorum bonorum rex sedechias ⁊ sui subditi statuerunt firmiter dimittere seruos suos hebreos et ancillas secundum preceptum legis. Et vt hec ordinacio esset firma sciderunt vitulum in duas partes ⁊ inter illas partes transierunt rex et principes eius ad significandum quod sic esset dignus occidi ⁊ diuidi infringens illam ordinacionem. Verumtamen pro cupiditate ducti retraxerunt ad se redigendo in seruitutem

et sic nō solum peccauerūt cōtra legem diuinam sed etiam cōtra statutum ꝓprium. Similes hijs hodie sunt qui retinent famulos et ancillas et ꝑmittunt eos perire fame et fragore. sunt ꝙ illis infesti. non solū compellendo plo debito laboraē sed etiaz iniuriando et cōtumelijs ac verberib9 afficiendo. Non didicere isti disciplinam sapientis. qui ecc̄. iiij. ait. Noli eē sicut leo ī domo tua euertens domesticos tuos ⁊ opprimens subiectos tibi. et ꝑ hijs facit id senece ad Lucillum. Colant inquit te pos9 seruī tui ꝙ timeant Sextum peccatū ihe-rusalem fuit luxuria. ⁊ de hoc dicitur Ihere. v. in ꝑsona dei. saturauī eos et mechati sunt. ⁊ xxiij ca. Adulterijs repleta est terra. Dileāt de hoc verba loquātur exempla Septimū peccatū fuit ꝑdolatria de qua Ihere. i. c. de9 cōqueribatur sic. Dereliquerūt me et libauerunt dijs alienis et adorauerunt opus manuū suarum. Octauū peccatum fuit irreuerencia ad cultum diuinū nā in templo absq; deuocōe ingrediebantur ⁊ egrediebantur. et de hoc sic habetur Ihere. viij. ca. Fecere filij iuda malum in oculis meis dicit dnīs posuerūt offēdicula sua in domo in qua inuocatum est nomen meum vt polluerent eam. O ꝙ reꝑhensibiles christiani sunt qui templa dei ⁊ ecclesias tamq̄ lupanaria calcant. pro quib9 facit illud quod scribitur de immunitate ecclesie li. vi. in. c. Decet. Decet domū dn̄ sanctitudo decet vt cui9 in pace factus est locus eius cult9 sit debita veneracōne pacificus. Sit itaq; ad ecclesias humilis et deuotus ingressus sit in eis deuota conuersacio deo grata inspicientib9 placida. In iherusalē ergo erant huiuscemodi vicia et alia plurima que solet abhorrere deus

De presumpcione populi.

Secundum qd accusat ⁊ arguit ihero solimorum culpam est temeraria ꝑsumpcio. In tot enim peccatis deum spernebant. Vnde Ihere. v. dicitur. Negauerūt dn̄m ⁊ dixerunt non est ipse neq; veniet sup nos malum gladiū et famē non videbimus. et infra Nō dixerunt in corde suo metuamus domīnū deum nostrum cōfidebāt ergo in seipsis et ꝑseuerantes in malis suis penitenciam recusabant. de hoc dicit Ihere. viij. Nemo qd bonum est loquit nullus est qui agat penitenciaz super peccato suo dicens quid feci omnes cōuersi sunt ad cursuz suum quasi equus impetuvadens ad prelium.

Tercium qd ostendit ihero-

solimorum culpā est dūra obsti
nacio. Nam cū p plures amos
populus ille cōmonitus fuisset
nūq̄ se corrigere voluit Inquit
Jhero. in cōmento super Jhere.
q̄ Jheremias cū esset adhuc pu
er prophetare cepit anno. xiij.
Josie filij amon regis iuda pro
phetauitq̄ in imperio eius an
nis. xix. et postea sub ioachim
filio eius annis vndecim. et sub
sedechia qui vltimus fuit regni
iuda annis vndecim vsq̄ ad q̄n
tum mensem q̄n a babilonijs ca
pta est ihersalez ac p hoc ab ex
ordio prophetie sue vsq̄ ad cap
tiuitatem ihersalem qua ⁊ ipe
captus est p phetauit ānis. xli.
et p dixit clare ciuitatis excidiuz
nisi penitenciā agerent at illi nō
solum nō timebant et humilia
bant se deo. verumetiam Jhere
miam psequebātur. scribit nā
q̄ Jhere. xxviij. q̄ cum semel p
phetasset apprehenderūt eum dicē
tes morte moriatur ⁊ cōgrega
tus est omnis populus aduersus
Jheremiam in domū dī tandez
vtens bonis verbis Jheremias
dixit omnis populus. nō est vi
ro huic iudicium mortis quia in
nomine domini dei nostri locu
tus est ad nos. ⁊ Jhere. xxxij.
habetur qualiter cesum eū mi
serunt in carcerem vbi sedit di
ebus multis. ⁊ Jhere. xxviij. c.
narratur qualiter submiserunt
eum in lacum in quo nō erat aq̄
sed lutum multasq̄ alias persē
cuciones intulerunt sibi. O ma
licia incorrigibilis. O maligni
tas omnium iniquorum. O du
ricies prauorū cordium. veritas
adamatur de9 predicatur timē
dus vicia increpantur efferun
tur virtutes ⁊ boni mores tamē
odio habentur qui deo iubente
talia nūciant. Idcirco nemo po
test de deo cōqueri si in fine seue
ris appareat.

De graui punicione et pla
ga iherusalem

Capitulum tertium

Vi dudū longanimis p
iheremiam populū ad
penitenciam vocauerat
sceleribus ⁊ malicia iniquorum
p uocatus ad vindictam tamen
excitat9 est. qd vt cunctis valeāt
scire in hoc misterio tercio de pe
na iherusalem pertractabimus
de qua tria sunt considerandā
Primū dr ciuitatis obsessio
Secundum ciuitatis afflictio
Tertium ciuitatis deleco
De valida obsidione ciuitatis
Primum considerandum
est ciuitatis obsessio vt
enim habetur. iiij. regū
vltimo. et. ij. Paralipomenon
vltimo. ca. anno nono sedechie
circumdata est iherusalez a na
buchodonosor cum validissimo

exercitu et extructe fuerūt in cir
cuitu eius munitiones et clau-
sa est ciuitas decem ⁊ octo men
sibus

Secundū cōsiderandū est ci
uitatis afflictio. preualuit q̄ppe
interim fames nec erat panis
populo terre

Terciū cōsiderandū est ciui-
tatis captio. Nam ciuitas capta
fuit et fugit sedechias. Rabbi
salomō dicit q̄ ipse fugit p̄ quā
dam viam subterraneam cui⁹
exitus erat bene longe a ciuita-
te. sed deus fecit apparere vnā
capream siluestrem et dum cal
dei vellent eam capere fugiendo
cucurrit sup̄ terram s̄m viam il
lius linee subterranee predictā
vsq̄ ad exitum et sic caldei inue
nerunt sedechiaz qui exierat vi
am illam. Sed nico. de lyra d̄t
q̄ hoc nō est verisimile q̄ caldei
tunc intenderēt venacioni. Ido
dicendum q̄ insecuti sunt sede
chiam per indicium aliquorum
quos ceperūt in ciuitate qui nō
poterāt fugere. Scd̄m magistrū
in hystoria capta fuit ciuitas cir
ca mediam noctem. Captus ita
q̄ fuit sedechias et adduct⁹ co-
rā nabuchodonosor. Qui dixit
ei. Magnus deus hn̄s nequici
am tuaz odio tradidit te mihi
et occidit filios eius coram eo.
Oculos vero sedechie effodit et
catenis vinxit eum et duxit euz
in babilonem. Muri autē ihe-
rusalem destructi sunt et ciuitas
expoliata tandem succensa ⁊ po
pulus ductus in captiuitatem.
Refert magister in hyst. q̄ cuz
nabuchodonosor intrasset babi
lonem cum triumpho victimas
solemnes immolauit diis suis
et solemnizauit cum omni po-
pulo nouem diebus. Cūq̄ recū
berent exhilarati precepit rex vt
adduceretur sedechias in me-
dium et aliqui de cantoribꝰ tē-
pli cum eo qui psallerent coram
cōuiuantibꝰ in musicis instrum̄
tis et canerent ymnos de canti
cis syon. Bibebant autem con
uiue in vasis domus domini q̄ꝝ
quedam nabuchodonosor cōse-
crauit ydolis. quedā vero sibi re
seruauit. Cūq̄ darent psallen-
tibus potum clanculo p̄cepit rex
vt daretur sedechie potus laxa
tiuus. ⁊ coram omnibꝰ ignomi
niose laxatus est. Sicq̄ irrisuz
reduxere ad carcerē. Qui nimio
afflictus dolore post paucos di-
es mortuus est. At nabuchodo-
nosor fecit eum honore regio se-
peliri. Tali iudicio deus illū pu
niuit. quia vt scribit. ij. Paral.
vltimo capitulo viginti et vni
us anni erat cum regnare cepis
set et vndecim annis regnauit
in iherusalem et fecit malum co
ram oculis domini dei sui nec e-
rubuit faciem iheremie prophe-
te loquētis ad se ex ore domini

A rege quoq; nabuchodonosor
recessit qui adiurauerat eū p de
um ⁊ induraūt ceruicem suam
⁊ cor vt nō reuerteretur ad dnm
deum israhel. Si ergo ipse timu
isset deum abstinuisset vtiq; a tot
tantisq; peccatis et deus miseri-
cordiam suaz ostendisset illi quā
nobis exhibeat qui est benedi-
ctus in secula seculoz Amen.

Sermo decimusterciūs de iu
dicio dei contra iudeos christuz
et ecclesiam persequentes

Ompletis annis lxx
Judaice captiuitatis
operāte hesdra sacer
dote et zorobabel su-
scitauit dns spm Cirī regis per-
sarum. Qui anno primo sui im
perij laxata hebreoz captiuitate
quatuor ferme hominum millia
fecit regredi in iudeam restituēs
eis vasa templi aurea et argen
tea quinq; millia quadrangēta
que nabuchodonosor portaue-
rat in babilonem. Sicq; reedifi
cata est iherusalem ⁊ templum
eo tēpore quo tarquinus super-
bus regnabat in vrbe. Colligū-
tur ista ex primo libro hesdre. c.
pmo ex dictis Josephi in libris
antiquitatū et Bede in libro de
tēporib9. Sicq; populus ille ibi
multiplicatus est vsq; ad tēpo-
ra christi. Verūtamen quia xpm
⁊ ecclesiaz iudei acriter persecu
ti sūt de q̄ impietate noluerūt pe
nitere volente deo ciuitas iheru-
salem a romanis euersa est ⁊ po
pulus fame et gladio periit ⁊ q̄
remanserunt viliter fuerunt re
nundati. Propterea vt indies
ad timendum deum studiosi9
inuigilemus in hoc sermone de
iudicio dei contra iudeos cristū
⁊ ecclām persequentes verba fa
ciemus videbimusq; qualiter ci
uitas iherusalem destructa fuit
⁊ populus eius dispersus. De
qua desolacione tria misteria
erunt declaranda

Primū dicitur significacōnis
Secundum pnūciacōnis.
Terciūm execucōnis

De signis ⁊ portentis quib9
dei iudicia sepe premonstrantur

Capitulū primū.

Ignificata fuit porten
tis ⁊ signis desolacō ihe
rusalem. Et in hoc appa
ret duricia populi quia nūq; ad
penitenciā rediit. Verumtamen
vt plenius intelligantur singu
la in hoc misterio tria sunt du-
bia absoluenda. Primuz an
timendum sit cum alique noui-
tates apparent in corporibus ce
lestibus etiam si naturaliter fi
ant. Secundum que sunt il
la signa propter que timēdum